

mnm

NYA SERIEN

UPPTÄCK SVERIGE
LANDSKAPET GOTTLAND

EN LÄRARHANDLEDNING TILL NYA LANDSKAPSSERIEN UPPTÄCK SVERIGE

BESKRIVNING OCH MÅLDOKUMENT

ÄMNE: SO, GEOGRAFI

MÅLGRUPP: FRÅN 9 ÅR

KURSPLAN, LGR 11

GEOGRAFI

Syfte

”Undervisningen i ämnet geografi ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om geografiska förhållanden och utvecklar en geografisk referensram och ett rumsligt medvetande. Undervisningen ska ge eleverna kunskap om kartan och kännedom om viktiga namn, läges- och storleksrelationer så att de kan orientera sig och dra slutsatser om natur- och kulturlandskap och om människors levnadsvillkor.”

Innehåll i årskurs 1-3

- Att flytta inom ett land och mellan länder. Vad detta kan ha för orsaker och få för konsekvenser
- Förutsättningar i naturen för befolkning och bebyggelse, till exempel mark, vatten och klimat.
- Hemortens historia. Vad närområdets platser, byggnader och vardagliga föremål kan berätta om barns, kvinnors och mäns levnadsvillkor under olika perioder.
- Religioner och platser för religionsutövning i närområdet.
- Yrken och verksamheter i närområdet.
- Rumsuppfattning med hjälp av mentala kartor och fysiska kartor.
- Storleksrelationer och väderstreck samt rumsliga begrepp, till exempel plats, läge och gräns.

Innehåll i årskurs 4-6

- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.
- De svenska, nordiska och övriga europeiska natur- och kulturlandskapen. Processen bakom samt deras utmärkande drag och utbredning.
- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen... Vattnets betydelse, dess fördelning och kretslopp.
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och övriga Europas befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.
- Namn och läge på Sveriges landskap samt orter, berg, hav och vatten i Sverige...
- Kartan och dess uppbyggnad med färger, symboler och skala. Topografiska och tematiska kartor.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.
- Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.

SVENSKA

Innehåll i årskurs 4-6

- Språkbruk i Sverige och i Norden. Några varianter av regionala skillnader i talad svenska.

FÖRE

ORD ATT FÖRKLARA TILL FILMEN UPPTÄCK SVERIGE

Arkeologiska fynd

Krigshär

Gycklare

Medeltiden

Världsarv

Genuin

Arrangera

Initiativ

Formgivare

Konsthantverkare

Keramiker

Ateljé

Består

Producera

Dagbrott

Dumper

Regissör

UNDER

STÖDORD TILL FILMEN UPPTÄCK SVERIGE

1. INLEDNING

2. NATUR

3. PLATSER

4. HISTORIA

**UNDER
STÖDORD TILL FILMEN UPPTÄCK SVERIGE**

5. NÄRINGAR

6. TRANSPORT

7. LEVA

8. FRAMTID

EFTER

INSTUDERINGSFRÅGOR TILL FILMEN UPPTÄCK SVERIGE

1. INLEDNING

Vilka frågor i filmens inledning kan du svara på?

2. NATUR

Hur ser landskapet ut i filmen?

Vilka slätter och höjder har upptäcker du?

Vilka naturresurser visar filmen?

Vilka spår från istiden finns i filmen?

Vilka vilda djur får du se?

Vad är det för väder i filmen?

3. PLATSER

Vilka tätorter nämns i filmen?

Vilka berg berättar filmen om?

Vilka vatten tar filmen upp?

Vilken tätort är störst?

Vilket berg är högst?

Vilken sjö är störst?

Vilken älv eller å är längst?

4. HISTORIA

Vilka historiska fynd upptäcker du?

Vilka historiska byggnader visar filmen?

Vilka historiska personer nämns?

Vilka historiska händelser berättas det om?

Vilka tidsåldrar tar filmen upp?

5. NÄRINGAR

Vilka näringar berättar filmen om?

Vilka industrier nämns?

Vad tillverkas i filmen?

Vad tillverkas i filmen?

6. TRANSPORT

Vilka vägar berättar filmen om?

Vilken väg är störst i landskapet?

Vilka fordon ser du i filmen?

Vilka fordon transporterar varor?

Vilka fordon transporterar människor?

7. LEVA

Hur många människor bor i landskapet?

Var i landskapet bor de flesta människor?

Vilka religioner nämner filmen?

Vad arbetar människor med i filmen?

8. FRAMTID

Vilka exempel i filmen är bra för miljön?

Vad satsar landskapet på inför framtiden?

EFTER

JÄMFÖR LANDSKAP MED FILMEN UPPTÄCK SVERIGE OCH ANDRA KÄLLOR

	VÄSTER- GÖTLAND	UPPLAND	SKÅNE	SÖDER- MANLAND	GOTLAND
INLEDNING					
STÖRSTA					
MINSTA					
NORDLIGASTE					
SYDLIGASTE					
NATUR					
PLATTAST					
BERGIGAST					
MEST VATTEN					
MEST SKOG					
MEST ODLINGSMARK					
MEST NEDERBÖRD					
MINST NEDERBÖRD					
KALLAST KLIMAT					
VARMAST KLIMAT					
MINSTA LANDSKAPSDJURET					
HISTORIA					
ÄLDSTA FYND					
ÄLDSTA BYGGNAD					
VIKTIGASTE PERSON					
VIKTIGASTE HÄNDELSER					

EFTER

FUNDERA TILL FILMEN UPPTÄCK SVERIGE

NATUR

Varför regnar det så mycket i vissa landskap?

Hur hade landskapet sett ut om inte inlandsisen dragit fram?

Hur har naturresurserna bildats?

PLATSER

Varför har vissa landskap många tätorter?

Varför har vissa landskap många sjöar och älvar?

HISTORIA

Vilka historiska fynd är viktigast för landskapet idag? Varför?

Vilka historiska byggnader är viktigast för landskapet idag? Varför?

Vilka historiska personer är viktigast för Sverige idag? Varför?

Vilka historiska händelser är viktigast för Sverige idag? Varför?

Vilka tidsåldrar påverkade landskapet mest?

NÄRINGAR

Hur kommer det sig att vissa näringar är vanliga i landskapet?

Vilka näringar är störst i landskapet?

Vilka naturresurser används till tillverkningen i industrierna?

TRANSPORT

Vilka transportfordon är vanligast i landskapet?

Hur har transporterna förändrats i landskapet?

Vilken är bäst för miljön?

LEVA

Varför bor det mycket folk i vissa landskap och färre i andra?

Varför är vissa områden i landskapen tätbefolkade?

Vilka religioner utövas i Sverige?

Varför är några områden mer mångkulturella än andra?

FRAMTID

Hur visar filmen att landskapet satsar på hållbar utveckling?

Hur förändras landskapet?